

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar;

FFFS 2013:23

Utkom från trycket
den 19 november 2013

beslutade den 12 november 2013.

Finansinspektionen föreskriver¹ följande med stöd av 7 kap. 2 § försäkringsrörelseförordningen (2011:257) och 4 § förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag.

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller för försäkringsföretag när de ska välja räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar.

Ett försäkringsföretag ska tillämpa föreskrifterna för att beräkna livförsäkringsavsättningar för liv- och sjukförsäkring samt för att beräkna avsättningar för liv- och sjukränta.

Försäkringsföretaget ska dock inte tillämpa föreskrifterna för livförsäkring där försäkringstagaren bär den finansiella risken.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter betyder

- *diskonteringsräntekurva*: en räntekurva för en given valuta för beräkning av försäkringstekniska avsättningar,
- *försäkringsföretag*: försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar,
- *långsiktig terminsränta*: den terminsränta som anges i bilaga 2,
- *längsta löptid*: den längsta löptid med full vikt som anges i bilaga 2,
- *räntekurva*: räntesatser för olika löptider,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring (EGT L 345, 19.12.2002, s. 1, Celex 32002L0083) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EGT L 235, 23.9.2003, s. 10, Celex 32003L0041).

- *ränteswap*: ett avtal om byte av fast mot rörlig ränta,
- *terminsränta*: räntan mellan två framtida tidpunkter, och
- *tidpunkt för konvergens*: den tidpunkt som anges i bilaga 2.

Undantag

3 § Finansinspektionen kan i ett enskilt fall besluta om undantag från bestämmelserna i 2 eller 3 kap., om det finns särskilda skäl.

4 § Finansinspektionen kan besluta att försäkringsföretag under en viss tidsperiod får använda alternativa sätt till vad som anges i dessa föreskrifter för att beräkna försäkringstekniska avsättningar, om Finansinspektionen bedömer att förhållandena på finansmarknaderna tillfälligt är sådana att de sätt att beräkna försäkringstekniska avsättningar som anges i föreskrifterna kan antas ge ett resultat som inte överensstämmer med den förväntade avkastningen på försäkringsföretags nuvarande och framtida tillgångar och detta riskerar att skada försäkringstagarnas och de ersättningsberättigades intressen.

Ett försäkringsföretag som avser att använda sådana alternativa sätt att beräkna försäkringstekniska avsättningar, ska först underrätta Finansinspektionen om detta skriftligt.

Ett försäkringsföretag som använder sådana alternativa sätt att beräkna försäkringstekniska avsättningar och som har gjort en underrättelse enligt andra stycket, ska även underrätta Finansinspektionen skriftligt innan det fattar beslut om vinstutdelning eller gör en annan värdeöverföring till närstående företag eller personer.

Allmänna råd

Ett försäkringsföretag som vid något tillfälle använder sådana alternativa sätt att beräkna försäkringstekniska avsättningar, bör under den tidsperiod som beslutet enligt första stycket gäller vara restriktivt ifråga om vinstutdelning och andra värdeöverföringar till närstående företag eller personer.

2 kap. Val av räntesats för tjänstepensionsförsäkring

1 § Ett försäkringsföretag ska välja räntesats för diskontering av framtida kassaflöden för tjänstepensionsförsäkring med utgångspunkt från löptiden på de kassaflöden som ska värderas och de valutor som företagets försäkringsåtaganden är betalbara i.

2 § Ett försäkringsföretag ska innan det väljer räntesats enligt 1 § bestämma en diskonteringsräntekurva enligt den beräkningsmetod som anges i *bilaga 1*.

När företaget tillämpar metoden ska det utgå från

1. gällande marknadsnoteringar för ränteswappar enligt 3 § som är justerade för kreditrisk enligt 4 §,

2. den längsta löptiden,
3. den långsiktiga terminsräntan, och
4. tidpunkten för konvergens.

Företaget ska bestämma terminsräntor på diskonteringsräntekurvan till ett viktat medelvärde av marknadsräntan för motsvarande period och den långsiktiga terminsräntan. Hur det viktade medelvärdet ska beräknas anges i avsnitt 1 i bilaga 1. De marknadsräntor som används ska vara förenliga med gällande marknadsnoteringar och beräknas enligt den metod som anges i avsnitt 2 i bilaga 1.

3 § Ett försäkringsföretag ska när det bestämmer diskonteringsräntekurvan utgå från marknadsnoteringar för ränteswappar som handlas på aktiva marknader.

Allmänna råd

Försäkringsföretaget bör välja samma ränteswappar som de Finansinspektionen använt vid beräkning av den diskonteringsräntekurva som publiceras på myndighetens webbplats, fi.se.

4 § Den justering för kreditrisk som avses i 2 § första stycket 1 ska bestämmas som ett fast avdrag från gällande marknadsnoteringar för ränteswappar. Avdraget ska vara detsamma för samtliga löptider upp till och med tidpunkten för konvergens som anges i *bilaga 2*. I de fall avdraget överstiger marknadsräntan för en viss löptid, ska avdraget motsvarande löptiden dock bestämmas till att högst motsvara marknadsnoteringen för löptiden.

Det fasta avdraget ska vara 35 baspunkter. Samma avdrag gäller för valutor som anges i bilaga 2.

5 § Ett försäkringsföretag får välja en lägre räntesats än den som kan utläsas av den diskonteringsräntekurva som företaget ska bestämma enligt 2 §, om företaget först underrättar Finansinspektionen om detta skriftligt.

3 kap. Val av räntesats för annan försäkring än tjänstepensionsförsäkring

1 § Bestämmelserna i 2 kap. gäller även för annan försäkring än tjänstepensionsförsäkring med tillägget att ett försäkringsföretag vid justering för kreditrisk ska göra ett ytterligare avdrag på 20 baspunkter utöver vad som anges i 2 kap. 4 §. Samma avdrag gäller för de valutor som anges i bilaga 2.

4 kap. Val av räntesats för försäkringsavtal med rätt till framtida värdesäkring eller indexuppräknning

1 § Ett försäkringsföretag ska för försäkringsavtal med rätt till värdesäkring eller indexuppräknning uppskatta den justering av kassaflödet som den framtida värdesäkringen eller indexuppräknningen beräknas medföra. Som mått på justeringen ska företaget använda marknadsmässiga förväntningar om framtida inflation, dock alltid med beaktande av värdesäkringens karaktär.

Det justerade kassaflödet ska diskonteras med en räntesats enligt vad som anges i 2 och 3 kap.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 31 december 2013, då Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:22) om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar ska upphöra att gälla.

MARTIN ANDERSSON

Edward Akhras

Bilaga 1

Metod för att bestämma en diskonteringsräntekurva**1 Beräkning av viktat medelvärde**

Formeln för att beräkna diskonteringsräntan $z(t)$ är

$$z(t) = \left((1 + f(t-1, t)) \cdot (1 + z(t-1))^{t-1} \right)^{\frac{1}{t}} - 1.$$

Terminsräntan på diskonteringsräntekurvan $f(t-1, t)$ ska bestämmas av gällande marknadsräntor och den långsiktiga terminsräntan enligt formeln

$$f(t-1, t) = (1 - w(t)) \cdot \tilde{f}(t, t-1) + w(t) \cdot \text{UFR}$$

där \tilde{f} är motsvarande terminsränta förenlig med gällande marknadsnoteringar på ränteswappar, justerade för kreditrisk enligt 2 kap. 4 §, och UFR är den långsiktiga terminsräntan.

Vikterna $w(t)$ bestäms av löptiden t samt den längsta löptiden $T1$ och tidpunkten för konvergens $T2$ enligt funktionen

$$\begin{aligned} w(t) &= 0 \text{ för } t \leq T1, \\ w(t) &= (t - T1)/(T2 - T1 + 1) \text{ för } T1 < t \leq T2, \\ w(t) &= 1 \text{ för } t > T2. \end{aligned}$$

För löptider som inte motsvarar helår ska ett försäkringsföretag interpolera räntesatsen med en lämplig metod för interpolering.

2 Beräkningar av marknadsräntor

Ett försäkringsföretag ska beräkna marknadsräntor genom att lösa följande ekvationer

$$par(t) \cdot \sum_{i=1}^t \frac{1}{(1 + \tilde{z}(i))^i} = 1 - \frac{1}{(1 + \tilde{z}(t))^t}$$

där $par(t)$ är den gällande marknadsnoteringen för en ränteswap med löptid t år, justerad för kreditrisk enligt 2 kap. 4 §, och $\tilde{z}(t)$ är nollkuponräntan förenlig med gällande marknadsnoteringar.

Terminsräntan förenlig med gällande marknadsnoteringar $\tilde{f}(t-1, t)$ ges av formeln

$$\tilde{f}(t-1, t) = (1 + \tilde{z}(t))^t / (1 + \tilde{z}(t-1))^{t-1} - 1.$$

Om det saknas marknadsnotering för en given löptid ska ekvationerna lösas genom att företaget antar konstanta terminsräntor mellan de löptider för vilka det finns marknadsnoteringar.

*Bilaga 2***Längsta löptid med full vikt för swapräntor, långsiktiga terminsräntor och tidpunkter för konvergens till den långsiktiga terminsräntan****1 Värden för vissa valutor**

<i>Valuta</i>	<i>Längsta löptid</i>	<i>Långsiktig terminsränta</i>	<i>Tidpunkt för konvergens till den långsiktiga terminsräntan</i>
SEK	10 år	4,2 %	Längsta löptid + 10 år
NOK	10 år	4,2 %	Längsta löptid + 10 år
DKK	20 år	4,2 %	Längsta löptid + 10 år
EUR	20 år	4,2 %	Längsta löptid + 40 år
GBP	50 år	4,2 %	Längsta löptid + 40 år
USD	30 år	4,2 %	Längsta löptid + 40 år

2 Värden för övriga valutor

För övriga valutor ska samma värden användas som anges i 1 för SEK.